

Usmernenie pre poskytovateľov sociálnej služby KC/NDC/NSSDR v rámci Národného projektu Komunitné služby v mestách a obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunit - II. Fáza

V súvislosti s vývojom epidemiologickej situácie vo výskyte ochorenia COVID-19 odporúčame Poskytovateľom služby pri poskytovaní sociálnych služieb zabezpečiť dodržiavanie preventívnych hygienických opatrení, vydané Regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva sú platné nad rámec celoplošných opatrení. Je možné ich nájsť na stránkach jednotlivých RÚVZ. Ak sa lokálna epidemiologická situácia vyvíja nepriaznivo (resp. sa COVID semafor prepne na červenú farbu), pre daný región platia nastavené pravidlá určené Regionálnym úradom verejného zdravotníctva.

Povinnosťou poskytovateľa sociálnej služby je mať vypracovaný a zverejnený krízový plán na svojej webovej stránke, v zmysle ktorého postupuje, v prípade krízovej situácie s účinnosťou od 7.5.2020. Evalvovaný krízový plán je predpokladom zabezpečenia operatívnej reakcie poskytovateľa v pretrvávajúcej mimoriadnej situácii, zároveň je nástrojom príprav pre II. vlnu pandémie ochorenia COVID 19.

Poskytovateľ služby zapojený do NP KS MRK II. je **pre oprávnenosť mzdových výdavkov** zamestnancov povinný dodržať ustanovenie Sprievodcu pre zapojené subjekty uvedené v kapitole 7. bod 7.2 c):

Poskytovateľ služby je povinný zabezpečiť, aby bolo KC/NDC/NSSDR otvorené počas celého roka, minimálne 30 hodín týždenne v rámci 5 pracovných dní v týždni počas stanovených otváracích hodín. Počas otváracích hodín musí byť prítomný aspoň jeden zamestnanec. Pri dodržaní stanoveného postupu budú v zmysle reálneho vykazovania refundované mzdové náklady na všetkých troch zamestnancov KC/NDC/NSSDR

Výnimka (zatvorené KC/NDC/NSSDR) je možná v prípade, že zamestnanci KC/NDC/NSSDR realizujú aktivity mimo priestorov KC/NDC/NSSDR, alebo v iných opodstatnených prípadoch, pričom o tejto skutočnosti musí byť upovedomený príslušný RK vopred, ktorý v relevantných prípadoch posudzuje opodstatnenosť výnimky a so zatvorením KC/NDC/NSSDR vyslovuje písomný súhlas, resp. nesúhlas.

V prípade krízového režimu je poskytovateľ služby povinný deklarovat' výkon činnosti sociálnej služby KC/NDC/NSSR:

- zoznam zamestnancov KC/NDC/NSSR potvrdený zriaďovateľom KC, resp. inej oprávnenou osobou, ktorí v KC/NDC/NSSR vykonávali činnosti a poskytovali sociálne služby v období krízovej situácie,
- čestné prehlásenie zriaďovateľa KC, resp. inej oprávnenej osoby, že v období krízovej situácie nemal poskytovateľ sociálnych služieb pozastavenú činnosť a poskytoval v krízovom režime klientom sociálne služby.

V prípade, ak sa poskytovateľ služby rozhodne o uzatvorení KC/NDC/NSSDR z vlastnej iniciatívy, bez dodržania postupu uvedeného v kapitole 7. bod 7.2 c) Sprievodcu, náklady na mzdu ani jedného zo zamestnancov nebudú refundované.

Výkon činností KC/NDC/NSSDR, v zmysle § 24d) Zákona 448/2008 Z.z. o sociálnych službách

V rámci NP KS je nevyhnutné si uvedomiť, že je potrebné poskytovať pomoc v maximálnom rozsahu v nadväznosti na aktuálnu epidemiologickú situáciu v SR, a to za súčasného rešpektovania opatrení Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky a Regionálnych úradov verejného zdravotníctva.

Postupy, ktoré zamestnanci KC/NDC/NSSR zvolia musia byť v súlade so zákonom 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov, kde v §6 ods. 2 uvádza: „*Fyzická osoba má právo na poskytovanie sociálnej služby, ktorá svojim rozsahom, formou a spôsobom poskytovania umožňuje realizovať jej základné ľudské práva a slobody, zachováva jej ľudskú dôstojnosť, aktivizuje ju k posilneniu sebestačnosti, zabraňuje jej sociálnemu vylúčeniu a podporuje jej začlenenie do spoločnosti.*“

Pretože v období krízovej situácie sa neodporúča vykonávať skupinové a komunitné aktivity, je potrebné i naďalej – za dodržiavania prísnych hygienických podmienok - udržiavať kontakt (telefonický, e-mailový, osobný – návšteva terénu atď.) s prijímateľmi sociálnych služieb.

Zabezpečenie priestorov KC/NDC/NSSDR v čase krízovej situácie

- Poskytovateľ služby vytvorí na vstupe priestor pre výkon skríningu, t.j. filter pred vstupom do KC – vo filtri sa bude prijímateľom merať telesná teplota
- Zadefinovanie pohybu cieľových skupín v priestore podľa veľkosti a členenia priestorov s možnosťou dodržiavať odstup minimálne 2 metre
- V prípade možnosti nechať dvere do priestorov otvorené, aby sa znížil možný prenos z dôvodu otvárania dverí
- Zverejnenie všetkých kontaktov a informácií na vstupných dverách do KC
- Označenie priestorov s informáciou, čo musia prijímatelia sociálnych služieb vykonať, aby mohli vstúpiť do KC: “Vstup len s ochranných rúškom, dezinfekcia rúk”.
- Označenie priestorov: „Vstup len po jednom, v prípade maloletých len s jedným rodičom“.
- Je potrebné zvýšenie frekvencie upratovania na pracovisku. Dezinfikovať predovšetkým predmety, ktorých sa bežne dotýkajú zamestnanci KC a prijímatelia sociálnej služby – kľučky, zvončeky, vypínače, vodovodné batérie, toalety, zábradlia, lavice, stoličky pracovný stôl, klávesnica, myš a pod.
- Povinnosťou poskytovateľa sociálnej služby je zabezpečiť dezinfikovanie priestoru KC po každej individuálnej intervencii, pred vstupom nového prijímateľa sociálnej služby. Zároveň je potrebné dezinfikovať všetky priestory, na dennej báze po ukončení pracovného času. Odporúčajú sa dezinfikovať prostriedkami s obsahom chlóru, resp. jódu. V čase neprítomnosti klientov a pracovníkov na pracovisku nastaví zamestnanec KC zapnutie germicídneho žiariča na obdobie minimálne 2 hodiny.
- Na zber a skladovanie odpadu je potrebné mať vyčlenené vyhovujúce priestory a dostupné vhodné vrecia, aby nedochádzalo k jeho hromadeniu a vzniku sekundárnych zdrojov. Odpad má byť vložený do plastových vriec na odpad a zviazaný. Plastové vrecia, ktoré sú používané pre tento druh odpadu, musia mať maximálny objem 0,1

m3 a hrúbku minimálne 0,1 mm. Tento odpad je povinnosť zatriediť do kategórie nebezpečný a v súlade s legislatívou s ním nakladať. Pri narábaní s týmto odpadom sa musia používať OOPP.

- Jednorazové pomôcky musia byť bezpečne likvidované ihneď po použití v nádobe na to určenej a označenej biohazard alebo biologický odpad.
- Pracovníci KC zabezpečia pravidelné vetranie všetkých pracovných priestorov.

Pracovníci KC/NDC/NSSDR ďalej zabezpečujú nasledovné činnosti:

Terénne:

- Zamestnanci KC, ktorí vstupujú do komunity musia byť vybavení nevyhnutnými OOPP a bez príznakov ochorenia (bez zvýšenej teploty, dýchavičnosť atď.), v prípade osobnej komunikácie s prijímateľmi sociálnych služieb ich musia upovedomiť o povinnosti prekrytia horných dýchacích ciest (napr. prostredníctvom tvárového rúška);
- Komunikovať (ak je to možné) s prijímateľom sociálnej služby telefonicky.
- Dodržiavať vzdialenosť medzi osobami minimálne 2 metre;
- Vyhybať sa priestorom, kde je veľa ľudí;
- Priebežné mapovanie situácie prijímateľa sociálnej služby - podpora osamelo žijúcich užívateľov sociálnej služby, zabezpečiť starostlivosť po dobu prípadnej domácej izolácie,
- V spolupráci s inými relevantnými aktérmi (napr. TSP, asistenti osvedy zdravia), identifikovať aktuálne problémy v komunite ,
- Vykonávať mapovanie a informovanie o fungujúcich inštitúciách v lokalite, okrese (napr.: lekári, UPSVAR, autobusy-vlaky, potraviny...) primeraným spôsobom, zverejniť úradné hodiny verejných inštitúcií, otváracie hodiny potravín, upravené odchody autobusov/vlakov a pod. na vchodových dverách KC,
- Spolupracovať pri zabezpečovaní dostupnosti hygienických potrieb, potravín a podobne,
- zabezpečovať preventívne prístupy a postupy pri manažmente podozrivých a potvrdených prípadov u klientov sociálnych služieb vo vzťahu ku koronavírusu COVID-19, v zmysle záväzný postup pre poskytovateľov sociálnych služieb v súvislosti s nebezpečenstvom šírenia infekcie spôsobenej koronavírusom (COVID-19, SARS-CoV):
- Zmapovanie technických možností prijímateľov sociálnych služieb v domácom prostredí pre zefektívnenie komunikácie,
- Sledovať aktuálnu situáciu – nariadenie krízového štábu a ministerstiev, RÚVZ a iných relevantných subjektov vrátane informačných kanálov,

Ambulantne:

- Pred príchodom prijímateľa sociálnej služby do KC/NDC/NSSDR na vytvorenom mieste (viď priestorové podmienky) urobiť skrining so zameraním na akútnu respiračnú infekciu, teplotu, kašeľ, dýchavicu, resp. overenie si, či v rodine nie je niekto s potvrdeným ochorením COVID-19 , alebo nebol v úzkom kontakte s takým pacientom v posledných 14 dňoch, alebo s cestovateľskou anamnézou člena domácnosti v rizikovej oblasti v posledných 14 dňoch;

- Ak je dôvodné podozrenie, že prijímateľ sociálnej služby má respiračnú infekciu s jedným z vyššie uvedených príznakov, nebude mu povolený vstup do KC;
- Dodržiavať vzdialenosť medzi osobami minimálne 2 metre; odporúčame zabezpečiť sedenie tak, že medzi obsadenými miestami ostane jedno miesto neobsadené, pričom sekvenciu obsadenia sedadiel odporúčame v radoch alternovať (to sa nevzťahuje na osoby žijúce v spoločnej domácnosti),
- Hľadať možnosti riešenia identifikovaných problémov (napríklad svojpomocné zabezpečenie ochranných pomôcok – šitie rúšok, dezinfekčné prostriedky, ochranné štíty a pod. pre cieľovú skupinu spolu s praktickým návodom na používanie týchto ochranných pomôcok; napríklad aj obrázkovou formou),
- Zabezpečovať sociálne poradenstvo, resp. inú individuálnu intervenciu, za predpokladu dodržania podmienok bezpečnosti pri práci,
- Zabezpečovať realizáciu aktivít (vzdelávacích, preventívnych, záujmových) pre deti a dospelých primeraným spôsobom t.j. po konzultácii s príslušným regionálnym koordinátorom používať menné zoznamy, organizovať skupinové aktivity s počtom 2-3 účastníkov, podľa možnosti realizovať aktivity vonku.

V prípade odôvodneného podozrenia na infikovanie COVID-19 počas poskytovania sociálnej služby v KC/NDC/NSSDR:

- Prijímateľ sociálnej služby musí byť bezodkladne izolovaný. Musí sa vyhnúť úzkemu a telesnému kontaktu s osobami, povrchmi alebo predmetmi, mať rúško alebo vreckovku, ktoré sú následne bezpečne zlikvidované (Ak prijímateľ sociálnej služby potrebuje použiť toaletu, zatiaľ čo čaká na lekársku/zdravotnícku pomoc, mal by použiť samostatnú toaletu, pokiaľ je k dispozícii. To platí len po dobu čakania na prevoz do nemocnice);
- Bezodkladne telefonicky kontaktovať príslušného lekára a príslušnú RÚVZ linku, prípadne byť nápomocný s telefonickým informovaním príslušných úradov pre určenie ďalšieho postupu
- Informovať prijímateľa sociálnej služby o nutnosti domácej karantény a spôsoboch jej dodržiavania a požiadať prijímateľa sociálnej služby, aby bezodkladne zabezpečil karanténu aj ostatných členov domácnosti (ak RÚVZ neurčí inak). V prípade, ak nie je možné požiadať prijímateľa sociálnej služby o zabezpečenie karantény v domácom prostredí, je potrebné umiestniť takéhoto prijímateľa sociálnych služieb do nimi zriadených karanténnych miest slúžiacich na prevenciu pred šírením COVID-19, resp. zabezpečiť testovanie takýchto prijímateľov sociálnych služieb;
- Upokojiť prijímateľa sociálnej služby - poskytnúť mu psychologickú podporu;
- Poskytnúť prijímateľovi sociálnej služby telefonický kontakt na zamestnancov KC pre prípad ďalších súvisiacich otázok a problémov;

KC/NDC/NSSDR			
Všeobecné opatrenia	<p>-nosenie rúšok, vetranie</p> <p>Nepodávame ruky, dezinfekcia pri vstupe</p> <p>-v zmysle zákona č. 488/2008</p> <p>Sprievodcu NP KS (dve skupinové aktivity denne)- deti počas aktivít môžu byť bez rúšok, šachovnicové sedenie</p> <p>- 1 komunitná mesačne- počet osôb podľa nariadení Hlavného hygienika alebo RÚVZ</p> <p>-mapovanie terénu, identifikovať osoby s cestovateľskou anamnézou, aktívne informovanie občanov o hygienických opatreniach a potrebe bezinfekčnosti na spoločných aktivitách</p>	<p>nosenie rúšok, a iných ochranných pomôcok, vetranie, sociálny dištanc – 2 m</p> <p>Nepodávame ruky, zvýšená dezinfekcia</p> <p>v zmysle zákona č. 488/2008</p> <p>Sprievodcu NP KS (dve skupinové aktivity denne, používať menné zoznamy na COVID 19, organizovať malé skupiny podľa priestorových kapacít na m2, šachovnicové sedenie, organizovať aktivity viac v exteriéry.</p> <p>- 1 komunitná mesačne) , počet osôb podľa nariadení Hlavného hygienika alebo RÚVZ</p> <p>-zvýšené sledovanie príznakov respiračného ochorenia pri</p>	<p>nosenie rúšok, a iných ochranných pomôcok, vetranie, otvorené okná, dvere, sociálny dištanc – 2 m</p> <p>nepodávame ruky, pravidelná dezinfekcia</p> <p>-poskytovať sociálne poradenstvo, sociálnu rehabilitáciu za zvýšených hygienických opatrení</p> <p>Neorganizovať skupinové ani komunitné aktivity</p> <p>-mapovanie terénu, identifikovať osoby s cestovateľskou anamnézou, aktívne informovanie občanov o hygienických opatreniach , sledovať nariadenia RÚVZ, ďalej postupovať v zmysle Odporúčania Úradu splnomocnenkyne vlády SR pre rómske komunity pre samosprávy v súvislosti s ochorením COVID 19 (PDF, 312 kB)</p>
Výkon			

		vstupe na aktivity -mapovanie	
--	--	-------------------------------------	--

Zoznam odkazov:

- <https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/rodina-socialna-pomoc/socialne-sluzby/mz-sr-mpsvr-sr-socialne-sluzby.pdf>
- Odporúčania Úradu splnomocnenkyne vlády SR pre rómske komunity pre samosprávy v súvislosti s ochorením COVID 19 (PDF, 312 kB)
- http://www.minv.sk/swift_data/source/romovia/np_kc/np_komunitne_sluzby/oznamenie_pre_mimo_150_tku/priloha_c_3_Sprievodca%20pre%20zapojene%20subjekty.pdf
- <https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/rodina-socialna-pomoc/socialne-sluzby/covid/usmernenie-tp-romskych-komunitach.pdf>
- https://bokku.gov.sk/wpcontent/uploads/manualne/Mozne%20opatrenia%20k%20tvorbe%20krizoveho%20planu%20pre%20KC_NDC_NSSDR.pdf
- http://www.uvzsr.sk/index.php?option=com_content&view=article&id=4166:plan-rieenia-ochorenia-covid-19-v-marginalizovanych-romskych-komunitach&catid=250:koronavirus-2019-ncov&Itemid=1
-
- <https://clovekvoohrozeni.sk/wp-content/uploads/2020/05/20200505-Kr%C3%ADzov%C3%BD-pl%C3%A1n-Komunitn%C3%BDch-centier-%C4%8Cloveka-v-ohrozen%C3%AD-n.o..docx>
- <https://korona.gov.sk/koronavirus-na-slovensku-v-cislach/>